

НАВІЩО Я ЦЕ ПИШУ, А ВИ ЦЕ ЧИТАЄТЕ

Двійко маленьких хлопчиків сплять у кумедних позах у своїх ліжечках, у кутку їхньої кімнати стоїть гарний білий будиночок — лампа із пап'є-маше, мій чудовий чоловік працює в кімнаті, а я сиджу в кріслі на кухні своєї затишної квартири, втупившись просто себе кудись у простір, і ніяк не можу збагнути, коли саме все пішло не так. І що далі? І до чого тут я? Як я опинилася отут, у цій гарній квартирі, дружиною-матір'ю і чому я не знаю, що мені тепер із усім цим робити?

Я була ідеальною матір'ю протягом багатьох років. Я ніколи не підвищувала голос на дітей, ніколи не сварила їх, знала, як їх покласти спати, як їх розвеселити, як нагодувати, коли дитині хочеться їсти, і що годувати не слід, коли вона їсти не хоче.

[>>>](http://kniga.biz.ua)

Я розуміла дітей. Я любила дітей. Чужих. І дуже хотіла своїх. Я анітрохи не сумнівалася, що буду чудовою матір'ю і що їм дуже пощастить зі мною. Відтоді минуло лише кілька років, а в моїй голові вже роїться сила-силенна недолугих запитань на кшталт хто я і як бути, і я справді не та ідеальна мати, якою хотіла б себе бачити. І я не розумію, як двійко оцих янголяток так хутко все змінили в моєму уявленні про себе і про дітей, адже вони ще навіть не доросли до шкільних проблем, не кажучи вже про перехідний вік.

Ми всі хвилюємося за своїх дітей. Хвилюємося, бо чимало років поспіль нас повсякчас напучують, як нам зробити своїх дітей щасливими. Вони, мовляв, стануть самостійними, якщо ми залишатимемо їх у ліжечку в дитинстві, попри те що вони коверзуватимуть. Виростуть гармонійними за умови, що не відлучатимемо їх від грудей до чотирьох років. Охоче вбиратимуть нові знання, якщо не поспішатимемо відразу і в усьому на допомогу. Будуть врівноваженими, якщо розмовлятимемо з ними, дотримуючись спеціальних рекомендацій. Хіба ви такого не читали? Про це написано в усіх книжках про виховання, і всі соцмережі рекомендують подібне. П'ятнадцять речей, що їх не можна говорити дітям; десять речей, що їх потрібно завжди говорити синам; дев'ять речей, які ви маєте зробити з дітьми до трьох років.

[>>>](http://kniga.biz.ua)

А ще я інколи натрапляю на новини про дитячі книжки, що мають такі назви: «Після трьох уже пізно», або ще — «Головний секрет першого року життя», і там написано: «Фундамент характеру закладається вже в перший рік життя дитини. Тепер це науково доведено. Виросте людина цілеспрямованою чи не матиме волі, товариською чи замкнутою, активною чи пасивною, кмітливою чи не дуже, великою мірою залежить від того, що з нею відбувається в цей найважливіший часовий відтинок». Звісно, вони, напевно, знають, що саме зараз я сиджу на кухні, втупилася просто себе кудись у простір, що моїм дітям уже більше року і, таким чином, усе написане ними не для мене, і, отже, все, чого хочуть ці люди, — щоб я негайно вистрибнула з вікна. Шкода, що мені не приходять повідомлення з книжками про генетику, — я би знала бодай те, що весь фундамент був закладений у мить зачаття і тепер уже можна нічим не перейматися.

Хіба автори цих книжок не знають, що всі чудові й великі теорії виховання завжди спотикаються об конкретних дітей? Ти даєш малюкові накричатися, а він не привчається спати ні за три дні, ні за три місяці, а все плаче й плаче щоночі. Ти твердо вирішила годувати його як можна довше, а в тебе зникає молоко. Ти хочеш дати йому самотійність, а він тримає тебе за ногу, простерся на підлозі,

притулившись до неї обличчям, і тоді в гробу я бачила таку самотійність.

Два з половиною роки тому, коли в мене щойно народився другий син і моя голова просто лускалася від усіх перелічених вище запитань і ще ста п'ятдесяти на додачу, я завела у фейсбуці закриту групу *Mom share*, у якій запропонувала п'ятдесятьом знайомим матерям ставити всілякі нагальні запитання про дітей. І дозволила додавати туди нормальних знайомих.

Нормальними я називаю всіх вихованих дорослих людей, які не є фанатами жодної із теорій виховання і не вважають, що на будь-яке запитання — навіть на запитання «Якого педіатра вважати хорошим?» — є очевидна відповідь. Людей, які осмислюють свій досвід і цікавляться чужим. Ну, і, звісно, яким властива самоіронія.

Від першого ж дня група стала поповнюватися учасниками, і в ній завирувало бурхливе життя. Поети, топ-менеджери, маркетологи, журналісти, економісти, програмісти і просто пристойні жінки, які у звичайних соціальних мережах вели активні політичні, культурні, економічні та інші серйозні розмови, нараз розслабилися й почали обговорювати те, про що не заведено писати в загальнодоступному фейсбуці. Як розмовляти з дітьми про секс? Що розповідати їм про геїв, якщо ти не Мізуліна? Як із ними взагалі розмовляти?

[>>>](http://kniga.biz.ua)

І все ж таки: навіщо я це пишу, а ви це читаєте? Це запитання не входить до тридцяти чотирьох основних, що дали назву розділам, але воно, погодьтеся, найважливіше.

Нещодавно я спитала в цій групі: «Ви вчите своїх синів витирати піськи туалетним папером чи серветкою після того, як вони попісяли, чи такої гігієнічної норми не існує?» — і отримала сто сорок два коментарі. Спочатку це були стримані короткі коментарі: так, ні, лише струшувати. Але слово по слову коментатори пожвавилися — хтось казав, що цього навчати повинен тільки тато, хтось вважав, що у дворі навчать, як правильно це робити, мова зайшла про бактеріальність сечі, все було в межах звичайної розкутої дискусії поміж батьками. І якось одна мати написала (даруйте орфографію і пунктуацію — я їх зберегла): «Взагалі я більше думаю про витирання як про звичку з дитинства. Ось стане мужиком, прийде на свіданку, посить, не витере, дама в труси полізе, а вони мокрі від отієї краплі. Ось мені особисто не хотілося б такого. Раптом через це мінет зірветься в пацана!» І тут уже всі ще дужче пожвавилися, особливо матері хлопчиків, яким були запропоновані такі багатообіцяючі перші побачення.

І попри те що то був кумедний коментар, — це, втім, був саме той коментар, задля якого було поставлено запитання

[>>>](http://kniga.biz.ua)

Чому я поставила його? Чому взагалі з-поміж батьків виникають ідіотські запитання по тридцять разів на день? А не ідіотські? Чому нам так подобається радитися з будь-якого приводу щодо дітей і нам так важливо знати, як у інших? Навіть коли йдеться про вибір горщика — який «найправильніший»? Чому так важливо розповісти іншим, як треба поводитися з їхніми дітьми? Що за манія з цим батьківством? Чому, зрештою, ви все це читаєте?

Факт народження дитини ніби нічого й не говорить про жінку, яка її народила, хіба що така собі подія з її минулого, і то в наш час не завжди можна точно сказати, про яку саме подію йдеться. Це нічого не скаже вам про планування, про її сім'ю, освіту, душевний стан, психічне здоров'я, кількість прочитаних нею книжок, думки, що їх вона передумала, і приклади інших сімей, які їй довелося побачити, про її гени й вік. Однак рано чи пізно кожна жінка наштовхується приблизно на одну й ту саму низку запитань, на які вона не знає відповіді. Скількох дітей відлучили за всю історію світу від грудей — і що? Все одно кожний другий пост у будь-якій батьківській групі про те, як же, біс би його взяв, це зробити! (Важливе попередження: з цієї книжки ви про це не дізнаєтеся!)

Скільки дітей ревнують до молодших, скількох кривдять на дитячих майданчиках, скільки їх прокидається рано-вранці, скільки погано спить уночі,

Купить книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

скільки годують за годинами, а скільки на вимогу, скільки з них, ставши дорослими, шанобливо ставляться до батьків, а скільком начхати на них, скільки з них навчається користуватися айфоном раніше, ніж говорити, у скількох буває перехідний вік, і все одно — батьки хочуть знати: як бути? І розумні батьки, і дурні, і освічені, і зовсім без освіти.

Кожному з батьків здається, що їхня дитина особлива, і ситуація, на яку в них немає відповіді, — особлива. І всі бояться припуститися помилки. А в результаті всіх усе одно непокоять одні й ті самі запитання. Чи не погана я мати (батьків симетричне запитання якщо і непокоїть, то значно пізніше)? Що робити, щоб хлопчик, ставши дорослим, був справжнім чоловіком? Щоб дитина виросла доброю, чуйною, розумною, хорошою, гідною, залишилася для тебе близькою? Як виростити з чоловіка батька? Як не збожеволіти? Як ні з ким не встрати в бійку? Як усе встигати? Як не розлучитися? Як не втекти?

Здається, кожна наша дія, кожен вибір, кожне слово впливає. І важливо знати як. Від моменту народження своєї дитини ми пишемо їй біографію, кожна деталь у ній важлива. Хай би яким було запитання — який вибрати підгузок, горщик, школу, розвивальну іграшку, заняття, велосипед, яке слово вибрати, щоб пояснити їй щось важливе, що їй сказати, якщо її образили, — усе це впливає

[>>>](http://kniga.biz.ua)

на майбутнє, і це так страшно, що ми намагаємося розділити з кимось відповідальність за це рішення, за будь-яке рішення. Здається, що ціна помилки — це всеньке чуже життя. Або все наше життя.

Ця книжка — спроба припинити сидіння ввечері на кухні і дивитися просто себе в простір тоді, коли насправді в тебе все гаразд, спроба знизити ціну власних помилок, розібратися з цими банальними запитаннями, що ними переймаються всі без винятку батьки, збагнути, чому ці запитання виникають, чи такі важливі насправді відповіді на них і чи саме ті відповіді ми шукаємо.

І до чого тут узагалі наші діти.